

ELMÉLKEDÉS A RÓZSAFÜZÉR-IMÁDKOZÁSBA

Keresztény hitünk és vallásgyakorlatunk igazán nagy lelki kincsei a régmúltból érkeznek hozzánk. Ha eredetüket kutatjuk, visszamehetünk a középkorba, sőt még tovább, a keresztény ókorba, de újra és újra elbizonytalanodunk, amikor azt látjuk, hogy a legkorábbi dokumentálható kezdetek és Jézus meg az apostolok kora között évszázadok szakadéka tátonganak. Ez azonban csak a látszat: valójában minden, ami igazán keresztény, az csírájában igazolhatóan apostoli és evangéliumi. Igaz ez a rózsafüzérre is.

A rózsafüzér elemei: a keresztvetés, a Hiszekegy, a Miatyánk, a Dicsőség, az Üdvözlégy, valamint a titkok szövege mind az Evangéliumban gyökerezik és közvetlen kapcsolatban áll Jézus Krisztussal.

A KERESZTVETÉS

Hogy a keresztények mióta vetnek keresztet, pontosan nem tudjuk, de azt bizonyos, hogy ennek a csodálatos jelnek alapítója maga az isteni Magvető, a mi Urunk, Jézus Krisztus. A Máté-evangéliumot megkoronázza a mennybe menő Úr utolsó parancsa: „Menjetez tehát, tegyetez tanítványommá minden népet, kereszteljetez meg őket az Atya a Fiú és a Szentlélek nevében, és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektez. Íme, veletez vagyok mindennap a világ végezetéig.” (Mt 28,19-20)

A Szentháromság nevében megkereszteltek kezdettől fogva tudták, hogy az isteni élet részesei (2Pét 1,4), vagyis úgy teremtmény (2Kor 5,17) lettek, és hogy a Szentháromság egy Isten templomává alakultak, hiszen maga az Úr ígérte az utolsó vacsorán: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat, Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni.” (Jn 14,21) Origenész egyházatyától tudjuk, hogy amikor még gyermek volt, később vértanúvá lett édesapja csókkal illetve kebelét, mondván, hogy ott benn lakik a Szentháromság.

Urunk, Jézus Krisztus isteni, benső életét a húsvéti misztériumban tárta föl. A keresztben mutatta meg, hogy milyen az Atya, aki „úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte” (Jn 3,16), a keresztben mutatta meg, hogy ő az Atya Fiaként mindvégig szeretett minket, és a keresztben nyilatkoztatta ki a Szentlelket is, amikor lehajtván fejét, utolsó leheletével átadta őt a kereszt alatt álló Édesanyjának, Máriának, a szeretett tanítványnak, Szent Jánosnak és általuk mindazoknak, aki hisznek benne.

A keresztvetés kifejezhetetlen gazdagságú, csodálatos jel, mely magába sűriti az Úr halálát és megdicsőülését, valamint az ő megváltása által szerzett új, isteniúi életünket is. Amikor keresztet vetünk, mindannyiszor megvalljuk a kereszttség óta bennünk lakó Szentháromságot. Ezért is fontos, hogy szépen vessünk keresztet. A keleti keresztények a keresztvetéskor a kezükkel a földet érintik, mi római keresztények bal kezünket a derekunk fölé tesszük (ez a földet jelképezi), és így vetünk keresztet, kifejezván megkeresztelt voltunk teljes misztériumát. Úgy lépünk a rózsafüzér világába, mint magába a keresztény létezésbe, és ezután megvalljuk hitünket.

A HISZEKEGY

A Hiszekegy apostoli eredetű, de evangéliumi gyökerű. Ugyancsak szentháromságos szerkezete van, annak megfelelően, ahogy az apostoli korban a keresztre készülő hittanulóknak megtanították a három isteni személyt és műveiket: a teremtést, a megváltást és a megszentelést. A Hiszekegy nem imádság a szó szoros értelmében, bár Istenben bízva és őt imádó lélekkel mondjuk el, hanem hitvallás. Ez az a kapu, amelyen át beléptünk a szent keresztség által az Egyházba. Eredetileg csak a keresztesztési szertartás része volt, évszázadok után azonban megjelent a szentmisében is, hogy erőterében hitünk újra és újra megerősödjék, mielőtt a szent misztériumokban részesülnénk. Ez nem önkényes újítás, hanem szerves fejlődés eredménye, amit igazol, hogy a mai napig megtalálható mind keleten, mind nyugaton, valamennyi rítusban.

A rózsafüzér imádkozásának ez a keresztesztési és hiszekegyes bevezetője igen lényeges és el nem hagyható, mert a rózsafüzér a mi Urunk, Jézus Krisztus életéről való elmélkedés, az Evangélium átímádkozott, rácsodálkozással, örömmel és megrendüléssel kísért belső szemlélése, mely alakítja egész emberi életünket, és reménységet ébreszt az örök dicsőség elnyerésére. Csak az az imádság nevezhető kereszteszténynek, és lehet helyes, igaz és üdvösséges, amelyik megfelel a hit szabályának, vagyis belül van a Hiszekegy hatósugarán. Ebben az esetben imádságunk arányos és kiegyensúlyozott: nem részizagságokat abszolútizál, hanem az abszolút igazságokhoz igazodik, illetve nem csupán vallásos érzelmekből áll, hanem megnyilatkozik benne a hittől megvilágosított értelem. Figyelmesen mondjuk tehát a Hiszekegyet, hogy ezáltal imádságunkat és mindennapi életünket az isteni tettekre építsük a teremtés titkától az újjáteremtésig.

A MIATYÁNK

A Miatyánk az Úr imádsága, melyet a Hiszekegyvel együtt a keresztesztési felkészítés lényeges elemeként tanítottak az apostoli kortól kezdve napjainkig. Az ősegyház „evangéliumi törvénynek” nevezte, amely már nem parancsok listája, hanem az örök életet adó, végtelenül szerető Atya akaratának személyes keresése és teljesítése, melyre a mi Urunk adott példát életével és halálával. Ha a Miatyánk ma imádkozott formájában nem szóról szóra származik is Jézustól, lényege szerint mindenképpen tőle való, már csak azért is, mert senki más nem vehetné a bátorságot, hogy Abbának, apukának szólítsa a mindenható Istent, csak maga az Isten Fia. Őbenne a Miatyánk minden szava beteljesedett: önátadásában és áldozatában Isten megszentelte az ő nevét, mert kinyilvánította, hogy ő a szeretet; eljött Isten országa és megkezdődött a nagy összegyűjtés; megvalósult Isten akarat, a megváltás műve; magát adta mindennapi kenyerünkül az Eucharisztiaiban, bocsánatot szerzett bűneinkre és hatalmat adott a bűnök megbocsátására; visszavert minden kísértést, és végérvényesen legyőzte a gonoszt. Úgy is mondhatjuk, hogy a Miatyánk hét kérése Jézus életéből szövődött egybe, a végén elhangzó dicsőítést pedig halálával tette hozzá, amikor behalt az Atya iránti bizalomba.

Íme, beláthatjuk, hogy a Miatyánk valóban az Úr imádsága, amely felfedi életének mélystruktúráját, megmutatja Istennel és velünk, emberekkel való kapcsolatát, s mintát ad arra, hogyan kell az imádságunknak létté válnia. Ha a Miatyánkot úgy imádkozzuk, ahogy Jézus imádkozta, vagyis egész életünkkel, akkor istengyermekségünk valósága kiteljesedik. A Miatyánk az az imádság, mely magába foglal mindent, ezért kimeríthetetlen és túlhaladhatatlan. Személyes

imádságunknak innét kell forrásoznia, és ide visszatérnie. Nyilvánvaló, hogy kihagyhatatlan a rózsafüzérből is.

A DICSŐSÉG

A *Dicsőség az Atyának...* kezdetű kis doxológia, vagyis a Szentháromság egy Isten dicsőítése ugyancsak igen ősi imádság. Szent Jeromos már említi, hogy a zoltárok végén ezt imádkozták. A Szentírásban is találunk rá utalást: az Újszövetség utolsó könyvében, a Jelenések könyvében az égi istentisztelettel együtt imádkozó földi zarándokútját járó Egyház már a Szentháromság dicsőségét hirdeti, a háromszor szent éneket a Trónon Ülőnek, a Báránynak és a Hét Lángnak zengve.

A Dicsőség kifejezi minden imádság lényegét: a fölséges Isten imádását. Ezért mondhatjuk, hogy a tizedek végén megismételt Dicsőség mint égbolt borul az Üdvözlégyek és a titkok fölé.

AZ ÜDVÖZLÉGY

Az Üdvözlégy szövege a Szentírásból és a Szenthagyományból származik. Első mondata Gábrriel arkangyal Máriának mondott köszöntése, amellyel kezdetét vette Isten Fiának földi élete. Az Üdvözlégy imádkozásával mindenekelőtt erre a szent kezdetre figyelünk. A Megtestesülés Isten minden más művét megelőzi, mert bár Jézus Krisztus kétezer évvel ezelőtt lett emberré, de a teremtő Atya Fia megtestesülését a Szentlélekben öröktől fogva elhatározta, és csak ezután akarta az ember létét, hogy őt megtestesült Fia istenségében részesítse. Az örök Fiú emberré lévén bűneinkkel együtt is vállalt minket és kínhalált halt értünk, de nyilvánvalóan lehetetlen, hogy a Megtestesülés csupán a bűn következménye legyen.

A szent Megtestesülés abszolút központi jelentőségéből következik a Szent Szűz istenanyai méltósága és kivételes kiválasztottsága. Az angyal szava által Isten *kegyelemmel teljesnek* nevezi Máriát, ezzel kijelentve róla, hogy bűn nélkül való: nemcsak személyes bűne nincs, de szentséges Fia, Jézus Krisztus kereszthalálának érdemeiért az áteredő bűn hatalma alól is eleve kivétt. Ezért nem úgy nézünk Máriára, ahogyan a kortársai néztek, hanem ahogy az Atyaisten néz rá, és úgy köszöntjük, ahogy az Úr angyala köszöntötte: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes, az Úr van teveled!” Majd Erzsébetnek, Szűz Mária rokonának szavával folytatjuk, melyet a sugalmazó Szentlélek adott az ajkára: „Áldottabb vagy te minden asszonynál, és áldott a te méhednek gyümölcse!” És hozzátesszük Jézus nevét, azt a Nevet, amelyen kívül nincs más név a földön, melyben üdvözülhetnénk, és odaillesztjük a titkokat, amelyek összefoglalják a mi Urunk életét.

Az Üdvözlégy második része a Szenthagyományból való. A megszólítással: „Istennek Szent Anyja” Máriát Istenszülnőnek ismerjük el, amely méltóságnál nincs nagyobb az égben és a földön. Mária a világmindenség úrnője, mert Istenszülnő. Az angyalok Úrnőjüknek és Királynőjüknek szólítják, mi azonban ezt is mondhatjuk neki: Édesanyánk. Az Úr Jézus maga adta őt Édesanyánknak, amikor a kereszten függve rá tekintett, és így szólt szeretett tanítványához: „Íme a te anyád”.

„Imádkozzál érettünk, bűnösökért...” Amikor a Katolikus Egyház a Szűzanyát kéri, ugyancsak az Evangéliumra hivatkozik, mely szerint a kánai menyegzőn Mária kérésére Jézus csodát tett. Ő vette

észre, hogy a násznépnek elfogyott a bora, és azt is ő veszi észre, hogy az emberi szívben elapadt az öröm forrása. Mária közbenjárásának erejét kétezer év óta tapasztaljuk. Isten és ember között egyetlen közvetítő van: Jézus Krisztus, de ezen az egyetlen közvetítésen belül mi is közvetíthetünk egymásnak isteni ajándékokat. Szűz Mária ebben a legelső. Nem Jézus helyén áll, hanem azon a helyen, ahová az Úr állította.

Először egy párizsi ferences kódexben szerepel az Üdvözlégy szövegének utolsó gondolata: „most és halálunk óráján”. Az időnek nincs más kritikus pillanata az életünkben, csak ez a kettő. Urunk Jézus figyelmeztet, hogy nem majd, nem akkor, hanem most lehet belépnünk – ha kell, bűneinkkel élethalálharcot víva – Isten országába. Életünk minden pillanata kegyelmi „most” lenne, ha el nem vesztegetnénk, egészen az utolsó „most”-ig: halálunk órájáig, amikor véglegesen beleszülethetünk Isten dicsőségébe. Hisszük, hogy amint földi születésünk egy édesanya ölelt a karjaiba, úgy lesz mellettünk az örök életre születésünk órájában lelki Édesanyánk, Mária.

A TITKOK

Örvendetes rózsafüzér

1. *Akit te, Szent Szűz, a Szentlélektől fogantál*

Mária Isten első igazi temploma a földön, ahol „az élet megjelent” (1 Jn 1,2). Átala Isten az én testvérem lett, és most már velünk van mindennap, a világ végezetéig (vö. Mt 28,20). Lehet nélküle egyáltalán élni?

2. *Akit te, Szent Szűz, Erzsébetet látogatván méhedben hordoztál*

Az első „szentséges körmenet” a földön. Az első igazi találkozás két ember között a Paradicsomkert óta. Megáldozva én is hordozom Jézust, én is így akarok járni-kelni és találkozni másokkal.

3. *Akit te, Szent Szűz, a világra szültél*

Jézus e világra születvén egyszer s mindenkorra emberi családunk tagja lett. Istent most kicsi újszülöttként szemlélem. Milyen üres lenne Karácsony, ha az ünnepek elmúltával elfeledném, hogy Isten valóban emberré lett értem!

4. *Akit te, Szent Szűz, a templomban bemutatnál*

Minden elsőszülött fiúgyermeket Istennek kell szentelni, de egy szertartással vissza lehet váltani, hogy a miénk, az emberi családé maradjon. Jézus öröktől fogva, mindörökké Istené, de most már a miénk is. „Most bocsásd el Uram a te szolgádat... mert látták szemeim az Üdvözítőt” (Lk 2,30)

5. *Akit te, Szent Szűz, a templomban megtaláltál*

Találkozás! Bárcsak sohase veszítenélek szem elől, Jézusom! De ha mégis megtörténnék, add, hogy mindig megtalálhassalak, és egykor majd a földre szállt mennyei Jeruzsálemben veled lehessen mindörökké!

A világosság rózsafüzére

1. *Aki a Jordán vizében megkeresztelkedett*

Uram, Jézus, az ég nem neked nyílt meg, hiszen benned mindig nyitva áll, hanem nekünk, bűnösöknek, általad. Mennyei Atyád most küld téged, hogy hirdesd nekünk ezt az országot, amelybe a hit által beleszülethetünk.

2. *Aki Kánában megmutatta isteni erejét*

Uram, Jézus, aki a vizet borrá változtattad, kérlek, Édesanyád közbenjárására változtasd át az én értéktelen, ízetlen életemet a Szentlélek tüzes borává, hogy már ne a régi törvényt kövessem, hanem az újat, hogy tudjak úgy szeretni, ahogy te szeretsz engem.

3. *Aki meghirdette Isten országát*

Uram, Jézus, te feltártad a titkot, mely a világ kezdete óta rejtve volt, hogy Isten országa nem más, mint azok közössége, akik a beléd vetett hit által az isteni természet részesei és az Atya gyermekei lettek.

4. *Aki a Tábor hegyén megmutatta isteni dicsőségét*

Ez a történet maga a megnyitott mennyország. Addig nézem, míg át nem izzik a szívem, és Péterrel föl nem kiáltok: „Uram, jó nekünk itt lennünk!” (Lk 9,33) Hol? Mindenekelőtt a templomban, ahol veled találkozom az Eucharisziában: a szentáldozás színváltozásod dicsőségében részesít.

5. *Aki az Eucharisziában nekünk adta magát*

Ez az a titok, amelyben az előzőek és az elkövetkezendők számunkra naponta elérhető valósággá lettek. Amikor megáldozom, Jézus mintegy megszületik bennem. Belép életembe, velem együtt növekszik, hogy az Ő teljességére juthassak. Tanításának foglalatát átadja, hiszen Isten Országja jön el hozzám. Vele szenvedhetek, és föltámadásának erőterébe emel.

Fájdalmas rózsafüzér

1. *Aki érettünk vérrel verítékezett*

Mindent érettünk tettél, Uram, Jézus, mégis passiód az, amelyet a leginkább nyilvánvalóan értünk: a mi bűneink miatt és a mi üdvösségünkért vállaltál. És tudom, hogy gondoltál rám vérrel verítékezésed éjszakáján.

2. *Akit érettünk megostoroztak*

Eddig lelkedben gyötrődteél, most még neked esnek és brutálisan meg is vernek azok, akikért a földre jöttél. Add meg nekem azt a kegyelmet, hogy a kísértések idején hallhassam ezeket az ostorcsapásokat, s legalább lélekben láthassam értem kifolyó véredet.

3. *Akit érettünk tövissel koronáztak*

Nyilvánvalóan nevetségessé akarták tenni a te örök királyságodat. Micsoda kisszerű, undorító színjáték. Könyörülj meg rajtuk, Uram, és mindnyájunkon, amikor eljössz nagy hatalommal, ítélni élőket és holtakat.

4. *Aki érettünk a keresztet hordozta*

Utolsó utad a földön. Ezt mi jelöltük ki neked. Te pedig nem csak válladra, hanem szívedre veszed a világ összes bűnét, hogy a kereszttút zsákutcájának végén szent haláloddal és föltámadásoddal lerombolva a válaszfalakat utat nyiss nekünk – fölfelé az Atyához.

5. *Akit érettünk keresztre feszítettek*

Uram Jézus, emlékezzél meg rólam is, mint ahogy egykor a jobb latorról, a te dicsőséges országodban. Köszönöm utolsó szavaidat. Soha nem akarom elfelejteni, hogy haldokolva is imádkoztál értem, hogy Máriát Édesanyámmá rendelted, engem meg az ő fiává, és hogy mindent beteljesítettél.

Dicsőséges rózsafüzér

1. *Aki halottaiból föltámadott*

Ha te, Uram, föl nem támadsz, örökre elveszünk. Soha nem ismertük volna föl az előző titkokat, s hogy te Isten Fia vagy, az Atyával egylényegű örök Isten, akinek tanítása Isten önkinyilatkoztatása. Nem tévedhetsz, és meg nem téveszthetsz minket, aki megígérted, hogy az utolsó napon föltámadásod dicsőségében részesítesz.

2. *Aki a mennybe fölment*

Uram, ha úgy mentél volna el, hogy nem lennél még jobban jelen itt a földön, akkor mennybemeneteled nagyon szomorú búcsúzás lenne csupán, azzal a halvány, távoli reménységgel, hogy a világ végén majd találkozhatunk veled. Te azonban mennybemeneteled által rádöbentettél minket eucharisztikus jelenlétedre, Pünkösdkor pedig arra, hogy bennünk lakozol.

3. *Aki nekünk a Szentlelket elküldötte*

Ebben az eseményben érik el lelkünk mélyét Isten tettei, amelyekről eddig elméldtünk: Jézus megszületik bennünk, életünkben akar részt venni, s ha vele egyesülten élünk, szenvedésünk az ő szenvedése lesz, föltámadásának csírái pedig bennünk vannak.

4. *Aki téged, Szent Szűz, a mennybe fölvett*

Ó, dicsőséges Szent Szűz, mennyei édesanyánk, ne feledkezzél meg, árva, szenvedő, kísértésekkel küszködő, az örök haza felé vándorló gyermekeidről! Te, aki már az örök dicsőség részese vagy, imádkozz érettünk, akiknek szent Fiad megígérte, hogy testünket föltámasztja az utolsó napon.

5. *Aki téged, Szent Szűz, a mennyben megkoronázott*

A te koronád, Mennynek Királynője, nem más, mint Isten elveszíthetetlen birtoklásának, végtelen szeretetének öröme. Imádkozzál érettünk, égi Édesanyánk, hogy hűségeseink legyünk mindhalálig, és mi is elnyerjük az élet koronáját (vö. Jel 2,10).

/Megjelent 2010 májusában, a JEL Kiadó és a Magyar Katolikus Rádió Rózsafüzér királynéja c. közös kiadványában, mely kapható internetes könyvesboltunkban./